

EGZAMIN MAGISTERSKI
DLA SPECJALNOŚCI **FILOLOGIA ROSYJSKA**
SPECJALIZACJA **JĘZYKOZNAWCZA**

Egzamin magisterski składa się z dwóch części, z których każda jest oceniana oddzielnie. Są to:

1. Obrona pracy, która polega na omówieniu tematu pracy magisterskiej, przedstawieniu wniosków z analizy opisywanego materiału, ustosunkowaniu się do uwag zawartych w ocenie promotora i recenzji oraz odpowiedzi na pytania Komisji;
2. Odpowiedź na trzy pytania:
 - a) pytanie z gramatyki, związane z problematyką pracy magisterskiej;
 - b) pytanie z gramatyki opisowej języka rosyjskiego;
 - c) pytanie z gramatyki historycznej lub historii języka rosyjskiego;

Ocena z egzaminu magisterskiego stanowi średnią wszystkich czterech odpowiedzi (nie powinna to być średnia arytmetyczna).

– Pracę magisterską należy złożyć w dwóch egzemplarzach w Sekretariacie IFWSch (w formie wydruku i w wersji elektronicznej na płycie CD) najpóźniej dwa tygodnie przed obroną.

Językoznawstwo

I. Gramatyka opisowa współczesnego języka rosyjskiego

I.2. Morfologia (słowotwórstwo i formotwórstwo)

- I.2.1. Aparat pojęciowy słowotwórstwa.
- I.2.2. Analiza słowotwórcza jednostki leksykalnej.
- I.2.3. Analiza morfemowa jednostki leksykalnej.
- I.2.4. Rodzaje słowotwórstwa.
- I.2.5. System pojęciowo-terminologiczny formotwórstwa.
- I.2.6. Kryteria podziału leksykonu na części mowy.
- I.2.7. Formotwórstwo i słowotwórstwo autosemantycznych części mowy w języku rosyjskim.
- I.2.8. Funkcje synsemantycznych części mowy w systemie języka.

I.3. Składnia

- I.3.1. Jednostki analizy składniowej.
- I.3.2. Składnia zdania proste.
- I.3.1. Powierzchniowo-syntaktyczna klasyfikacja zdań złożonych.
- I.3.2. Metody analizy składniowej.

I.4. Leksykologia i leksykografia

- I.4.1. Relacje pomiędzy jednostkami leksykonu
- I.4.2. Typy frazeologizmów.
- I.4.3. Najważniejsze słowniki języka rosyjskiego.

Literatura

Bartoszewicz A., Wawrzyńczyk J. Gramatyka opisowa współczesnego języka rosyjskiego, część 1-4, Warszawa 1986

Новиков А. (ред.), Современный русский язык, Санкт-Петербург 1999

Золотова Г. (ред.), Коммуникативная грамматика русского языка, Москва 1998

II. Gramatyka historyczna języka rosyjskiego

II.1. Fonetyka

- II.1.1. Cechy wyróżniające języki wschodniosłowiańskie spośród innych języków słowiańskich.
- II.1.2. Pochodzenie i historia samogłosek nosowych.
- II.1.3. Zanik i wokalizacja jerów. Następstwa tego procesu dla systemu wokalicznego i konsonantycznego.
- II.1.4. Przegląd e:о.
- II.1.5. Historyczne uwarunkowania wymian spółgłoskowych.

II.2. Morfologia

- II.2.1. Zmiany w systemie deklinacyjnym rzeczowników.
- II.2.2. Odmiana zaimków osobowych (pochodzenie form obocznych zaimka 3 osoby jego – niego).
- II.2.3. Przymiotnik. Odmiana rzeczownikowa i zaimkowa. Funkcje syntaktyczne form krótkich i pełnych.
- II.2.4. Liczebniki główne: ich odmiana i składnia.
- II.2.5. System koniugacyjny w języku staroruskim.
- II.2.6. Historia form czasowników atematycznych.
- II.2.7. System temporalny języka staroruskiego.
- II.2.8. Formy czasów przeszłych i ich historia.
- II.2.9. Formy czasów przyszłych i ich historia.
- II.2.10. Zmiany w formach trybu rozkazującego.
- II.2.11. Imiesłowy przymiotnikowe. Ich pochodzenie i funkcje syntaktyczne.
- II.2.12. Pochodzenie imiesłowów przysłówkowych.

II.3. Składnia

II.3.1. Charakterystyczne funkcje składniowe – składnia zgody wg znaczenia w związku głównym, dativus absolutus, konstrukcje bezprzyimkowe.

III. Historia rosyjskiego języka literackiego

III.1. Język staro-cerkiewno-słowiański – najstarszy język literacki Słowian.

III.2. Drugi wpływ południowosłowiański.

III.3. Rosyjski język literacki w XVIII w. i próby jego normalizacji (epoka Piotra I, W. Triediakowski, M. Łomonosow).

III.4. Spór o charakter rosyjskiego języka literackiego na początku XIX w. (N. Karamzin, A. Szyszkow).

III.5. Rola A. Puszkina w procesie powstania współczesnego rosyjskiego języka literackiego.

Literatura:

Борковский В.И., Кузнецов П.С., Историческая грамматика русского языка, Москва 1963

Булаховский Л.А., Исторический комментарий к русскому литературному языку, Киев 1958

Galster I., Zarys gramatyki historycznej języka rosyjskiego, wyd.II, Warszawa 1998

Rieger J., Z dziejów języka rosyjskiego, Warszawa 1998

Rott-śebrowski, Gramatyka historyczna języka rosyjskiego, Lublin 1982

IV. Tendencje rozwojowe we współczesnym języku rosyjskim

IV.1. Leksyka: najnowsze zapoŹyczenia, zmiany semantyczne, aktywizacja leksyki pasywnej.

IV.2. Składnia: upowszechnianie się konstrukcji eliptycznych.

IV.3. Nowe zjawiska w ortografii i interpunkcji.

Literatura

Dulicenko A.D., Русский язык конца XX столетия, München 1994

Ширяев Е. (ред.), Русский язык, Opole 1997

Земская Е. (ред.), Русский язык конца XX столетия (1985-1995), Москва 1996

ПРОБЛЕМАТИКА ДИПЛОМНОГО ЭКЗАМЕНА

Языковедение

I. Описательная грамматика современного русского языка

I.1. Фонетика

I.1.1. Гласные и согласные звуки в русской речи.

I.2. Морфология (словообразование и формобразование)

I.2.1. Понятийный аппарат словообразования.

I.2.2. Словообразовательный анализ лексической единицы.

I.2.3. Морфемный анализ лексической единицы.

I.2.4. Способы словообразования.

I.2.5. Концептуальное построение терминосистемы формобразования.

I.2.6. Критерии классификации частей речи.

I.2.7. Формобразование и словообразование полнозначных частей речи.

I.2.8. Функции неполнозначных частей речи в системе языка.

I.3. Синтаксис

I.3.1. Единицы синтаксического анализа.

I.3.2. Синтаксис простого предложения.

I.3.3. Поверхностно-синтаксическое деление сложных предложений.

I.3.4. Методы синтаксического анализа.

I.4. Лексикология и лексикография

I.4.1. Отношения между единицами лексической системы.

I.4.2. Типы фразеологизмов.

I.4.3. Важнейшие словари русского языка.

II. Историческая грамматика русского языка

II.1. Фонетика

II.1.1. Черты, отличающие восточнославянские языки от других славянских языков.

II.1.2. Происхождение и история носовых гласных.

II.1.3. Падение редуцированных гласных. Следствия этого процесса для фонетической системы древнерусского языка.

II.1.4. Переход е в о.

II.1.5. Историческая обусловленность чередований согласных.

II.2. Морфология

II.2.1. Изменения в системе склонения имен сущ.

II.2.2. Склонение личных местоимений. Происхождение форм местоимения 3 лица (его-него).

II.2.3. Имя прилагательное. Склонение именных и местоименных форм и их синтаксические функции.

II.2.4. Количественные имена числительные: склонение и синтаксис.

II.2.5. Система спряжения в древнерусском языке.

II.2.6. История форм атематических глаголов.

II.2.7. Система времен древнерусского языка.

II.2.8. Система прошедших времен и их история.

II.2.9. Система будущих времен и их история.

II.2.10. Изменения в формах повелительного наклонения.

II.2.11. Причастия. Их происхождение и синтаксические функции.

II.2.12. Происхождение деепричастий.

II.3. Синтаксис

II.3.1. Характерные синтаксические конструкции древнерусского языка (согласование подлежащего со сказуемым по значению, дательный самостоятельный, беспредложные конструкции).

III. История русского литературного языка

III.1. Старославянский язык – древнейший литературный язык славян.

III.2. Второе южнославянское влияние.

III.3. Русский литературный язык в XVIII веке и попытки его нормализации (эпоха Петра Первого, В. Тредиаковский, М. Ломоносов).

III.4. Спор о характер русского литературного языка в начале XIX века (М. Карамзин, А. Шишков).

III.5. Роль А. Пушкина в образовании русского литературного языка.

IV. Тенденции в развитии современного русского языка

IV.1. Лексика: новейшие заимствования, семантические изменения, активизация пассивной лексики.

IV.2. Синтаксис: распространение эллиптических конструкций.

IV.3. Новые явления в орфографии и пунктуации.